

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. De impeccabilitate Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](#)

Tractatus III.

qui poneret in Christo gratiam etiam infinitam entitativè, non ita exaltaret humanitatem Christi, ut posita illa infinita gratia, poneret aliquod condignum excellentiæ Christi. Ratio: quia adhuc illa infinita entitativè gratia, erit quid creatum, æquabile ab alio creato; jam autem excellentia Christi personalis, est infinita, & inadæquabilis.

Quod attinet ad gratiam Capitis. Suar. & Vasq. concilient, illam esse eandem cum gratia habituali; dicuntque quod illa qualitas, in quantum est singularis hujus humanitatis, allativa eidem suæ excellentiæ, vocatur gratia; & in quantum est principium merendi aliis, vocatur gratia Capitis. Amicus autem disp. 17. num. 36. dicit, gratiam capitis esse gratiam unionis.

A S S E R O cum distinctione: *Si nomine gratie Capitis intelligas, gratiam infinitam meritam & satisfactionem, ad debellandum infinitum offense; sic gratia Capitis, non aliud est, quam gratia unionis.*

R A T I O: Quia hoc significativum non aliunde habetur, quam à persona unita, infinitè dignificante.

Si autem nomine gratie Capitis intelligas, gratiam que est completivum principium naturæ humanae, in ratione conaturalius agentis supernaturæ, quorum tamen derivatio est ad bonum membrorum; sic gratia Capitis erit gratia habitualis.

R A T I O: Quia nulla est necessitas illius distingendæ.

P R Ä M I T T O 2. *Posse oriri impeccabilitatem, ex gratia prædeterminante physicè, defacto tamen non esse ortam.* Quod potuerit oriri.

R A T I O est. Quia concessimus alias possibilis esse gratiam prædeterminantem; ergo etiam possibilis erit gratia, prædeterminans ad impeccabilitatem; ergo ulterius possibile fuit, illam dari in Christo.

Defacto tamen non esse datam.

R A T I O est. Quia non est data respectu operationum Christi liberarum; nam gratia prædeterminans, ut suppono, destruit libertatem, non etiam data est ad aëtus necessarios; quia est otiosa: cùm illa etiam non posita, aliunde fuerit determinatus Christus ad non peccandum, nec datur aliunde exigentia illius pondæ: sicut datur necessitas ponendæ visionis in Christo, quamvis aliunde redditus sit etiam impeccabilis Christus.

P R Ä M I T T O 3. *Posse oriri impeccabilitatem Christi, ex unione hypostatica; ita, ut illa stante indisponibiliter, etiam de potentia absoluta, impossibile fuerit Christum peccare.* Hæc indispensabilitas vocari solet, impeccabilitas physica, hoc est naturalis, naturam pro essentia, sumendo. Et de hac in præsenti decidi debet. Negat Christo impeccabilitatem istam physicam Durandus, Scotus, Pontius, q. II. n. 29. Affirmat S. Thomas, Suar. Lugo, Amicus.

D I C E N D U M est. *In unionis hypostatica reddi Christum impeccabilem; consequenter, esse in illo physicam impeccabilitatem.*

P R O B A T U R I. Authoritatibus, quas fuisse citat Suar. ex illarum tamen plerisque non plus elici potest, quam, quod natura assumpta peccare non potuerit; sed non dicunt expresse, id fuisse habitum formaliter ex vi unionis. Afferruntur, quæ videntur clariiores.

I. Sit Origen. 2. Periarchon. cap. 6. *Ferrum inquit, naturæ suæ capax & caloris & frigoris, statim semper intra fornacem ignis continetur, dici poterit incapax frigoris: sic, Christi anima in Deo semper existens, quidquid agit, quidquid intelligit, Deus est; & ideo inconvertibilis est, & immutabilis, quia inconvertibilitatem, ex Dei Verbi unione indiscierit ignita possedit.*

II. **A U T H O R I T A S** est. Athanasii, inserta 6. Synodo actione 8. Cùm enim Apollinaris negaret, Christum animam & voluntatem humanam habere: idque ideo, ne concedere cogatur, illum esse capacem peccati. Respondit Athanasius, inquit Suar. *nihil esse timendum; quia per ipsam assumptionem, illa voluntas impeccabilis facta est.*

3. **A U T H O R I T A S** est Augustini lib. de Correptione & gratia cap. II. *Nec que metuendum erat, inquit, ne isto ineffabili modo, in unitatem personæ, à Verbo Deo, humana natura suscepta, per liberum voluntatis peccaret arbitrium; cum ipsa suscep[t]ionalis esset, ut natura hominis, à Deo ita suscep[t]a, nullum*

DIFFICULTAS III.

De Impeccabilitate Christi.

Sicut hanc quæstionem tractent aliqui, ubi a-gunt de defectibus à Christo assumptis, uti Suar. disp. 33. & Amicus disp. 24. alii, cùm traducent de libertate Christi, quam utramque quæstionem conjunxit Lugo, disp. 26.

In hac quæstione certum est, defacto Christum non peccasse, fundatur id in pluribus locis Scripturæ. Clarus est ille Joan. 6. *Quis ex vobis arguet me de peccato? & ille; Qui peccatum non fecit.* Examinandum superest, unde impeccabilitas ista Christi orta sit? & an illa sit physica, an moralis? &c.

Punctum Difficultatis I.

Unde Impeccabilitas Christi oriatur?

P R Ä M I T T O 1. *Posse oriri impeccabilitatem Christi, & defacto totaliter, in suo ordine, ortam esse, ex visione beatifica.*

R A T I O: Quia si visio beatifica, est in beatis principiis impeccabilitatis, non videtur, cur illam non fundarit etiam in Christo?

lum in se motum male voluntatis admitteret. Si milia habet Enchyridii cap. 40. ubi de Christo loquens. In ipso, inquit, exordio naturae sua, quo sive cipit, Verbo Dei copularetur in tantam persona unitatem, ut idem ipse esset Filius Dei, qui Filius homini, & filius hominis qui filius Dei; ac sic, in natura humana susceptione fieret quodammodo ipsa gratissimi homini naturalis, quia nullum peccatum posse admittere. Coincidit locus Fulgentii lib. 3. ad Thrafitundum. Propterea, inquit, Christi humanitas sine peccato permanxit; quia eam in unione persona divinitas accepit, quia naturaliter peccare non potest.

RESPONDEBIS, quod PP. citati, referant quidem id in assumptionem; sed non dicunt, etiam per absolutam potentiam, Christum peccare non posse.

CONTRA: Tum quia, verba Patrum simpliciter sunt accipienda, nisi aliquid obsit; simpliciter autem accipientur, si ponatur, quod id, nequidem de absoluta potentia, in Christo evenire possit. Tum quia, si absurdum est dicere, quod Christus actu peccaverit; absurdum etiam erit dicere, quod de absoluta potentia peccare potuerit. Tum quia Fulgentii authoritas, videtur id velle, scitum enim est, Deum, ne de absoluta quidem potentia, peccare posse.

Probare Conclusionem ratione paulò difficultius censem authores.

Expenduntur rationes pro Conclusione.

1. RATIO afferri potest. Impossibile est, etiam de absoluta potentia, actionem, quæ non potest non esse Deo grata, esse peccaminosam, Deo ex officia, seu Dei offensiva; at quælibet actio, humanitatis Verbo hypostaticè unitæ, non potest Deo non esse grata; ergo eam impossibile est, de potentia absoluta, fieri peccaminosa deo que Dei offensiva: ergo ultius, impossibile est, humanitatem unitam hypostaticè Verbo posse peccare, de potentia absoluta. Major per se constat; quia impossibile est, opus gratiaræ, esse Dei offensam, seu peccatum; sicut impossibile est, opus luminis esse opus tenebrarum. Minor probatur: Impossibile est actionem, quam afficit gratia unionis, posse esse Deo non gratam; sed quilibet actionem humanitatis, unitæ Verbo hypostaticè, afficit gratia unionis; ergo quilibet actio, humanitatis unitæ Verbo, non potest non esse Deo accepta. Minor probatur. Quilibet actionem humanitatis unitæ Verbo, terminat Verbum; quia actiones humanitatis, sunt actiones Verbi, non solum imputatiæ, sed veræ & physicæ: hoc autem non aliud est, quam, quamlibet actionem, humanitatis unitæ Verbo, afficit unionem. Illustratur hoc argumentum, instantia de gratia habituali, quæ cum afficit aliquod

opus, impossibile est illud opus, esse peccaminosum.

RESPONDERI potest. Imprimis hoc argumentum videtur supponere aliquid falsum: nempe actiones humanitatis terminari à Verbo; quæ tamen sunt interminabiles, cum non sint substantia. Sed independenter ab hoc principio, argumentum nondum convincit; probat enim multum: quia probat, quod si per impossibile v. g. mentiretur Deus, vel humanitas assumpta, illud mendacium non sit futurum peccatum, esset enim Deus; consequenter probatur, Deum posse exercere actiones essentialiter malas; quia illæ, hoc ipso, quod exercerentur à Deo, fierent optimæ: nam essent Deus substantialiter; & exercitæ à Christo, dicerent rationem actionum affectarum unionis hypostaticæ. Et certè, antecedenter antequam cogitetur, à Deo fieri illas actiones, habetur illarum dissonantia; hinc quamvis intelligeretur Deus illas exercere, adhuc essent malæ; querere ergo restabit, cur illas etiam Christus exercere non possit in natura assumpta?

2. RATIO est Vaquez. Unio hypostatica est formalis sanctitas, cum qua magis pugnat peccatum, quam cum gratia adoptionis: implicat autem, cum gratia adoptionis, peccatum.

RESPONDERI potest, non esse demonstratum, quod peccatum non possit simul stare cum gratia, & defacto negat id Suarez, & multi post illum. Et certè qui negat, cum unione hypostatica, non posse stare peccatum, negabit etiam de gratia sanctificante.

3. RATIO est, quæ utitur Lugo. Quia humanitas illa, ut dictum supra, sanctificatur sanctitate infinitæ: adeoque infinitè, in genere sanctitatis participata; ergo sanctificatur, quantum fieri potest, in genere sanctitatis participata. Cum itaque non repugnet, ex conceptu suo, in ordine creato, aliquam creaturam ita esse sanctam, ut, in sensu composito formæ sanctificantis, repugnet illi peccatum grave: necesse est hunc effectum formalem tribui humanitati, ab infinita sanctitate, quæ sanctificatur; quia summa sanctitas, debet reddere subjectum summè sanctum, quantum subjectum illud intelligi potest capax sanctificari.

RESPONDERI potest. Hoc argumentum imprimis non esse positivum, quale forte prætendebat afterre Lugo, sed merè negativum; sicut enim in hoc principio: Non implicat contradictionem, tales impeccabilitatem communicari humanitati: verterentque Scotistæ; Non implicat contradictionem, non tribui à sanctitate summa, summam sanctitatem subiecto. Præcipue, quia apud Lugo, non valet hæc consequentia: Album ut 8. reddit subiectum album ut 8. ergo & sanctitas infinita, faciet subiectum infinitè sanctum: ut colligi potest ex doctrina illius, quæ docet, infinita sanctitas

tate

tate Verbi, nonnisi finite sanctificari humanitatem. Vel, si implicat contradictionem, à summa sanctitate Verbi non tribui summam sanctitatem humanitati; restituunt argumentum Scotistæ, & dicent; non implicare contradictionem, ut, cum summa sanctitate participata, stet peccabilitas humanitatis; quamvis non sit peccatorus actus, aut de lege ordinaria. Rursus idem argumentum in principiis Lugo multum probat, quod sic ostenditur; Non implicat contradictionem, à summa sanctitate Verbi tribui summam sanctitatem, incompossibilem cum habitu vito, cum actu objectivè & materialiter pravo: ergo illam defacto tribuit Verbum humanitati, quæ consequentia est falsa apud Lugo, qui possibile esse utrumque hoc assenseret. Præterea, possibile est, tribui à Verbo dignitatem talem humanitati, ut cum illa dignitate non possit stare debitum pœnæ ullius, & cætera similia, quæ negat Lugo.

In forma autem responderi sic potest: Sanctificari scilicet humanitatem, quoad formam unitam humanitatis, summe; sed non sanctificari summe, in ordine ad oppositionem cum peccato; idque propterea, quia non implicat contradictionem, cum summa sanctitate personali, in natura, ab illa personalitate distincta, stare rationem peccabilitatis.

4. **RATIO** est; quâ utitur Suarez, Valentia, Amicus. Quia si peccaret humanitas, peccaret Verbum, non tantum per communicacionem idiomatum, & in assumpta natura, verum etiam intrinsecè, & in propria natura, quod ipsum probatur. Verbum enim, per unionem hypostaticam, fecit sibi suam naturam humana; non minus, quam quodlibet suppositum facit sibi suam naturam, cuius est suppositum: ergo tenetur illam regere ut suam, in omnibus actibus; ergo si in aliquo deficeret, defectus imputaretur Verbo, ut causè particulari suppositanti. Et quia agere contra debitum, est intrinsecè malum; ideo enim creatura peccat, quia facit contra debitum rationis: ergo etiam peccaret Deus, si per impossibile, faceret contra debitum rationis; ergo, cum Verbum debat regere humanitatem ut suam, si illam permitteret peccare, faceret contra debitum, adeoque peccaret. Illustrari hoc solet instantiâ ab anima rationali, quæ unita corpori contrahit naturale debitum regendi corpus suum, & defectus corporis imputantur animæ, defectusque appetitus inferioris imputantur appetitiū superiori. Illustratur item instantiâ, petitâ ex subordinatione servi ad dominum, filiorum ad Patrem; in quibus omnibus, superior tenetur regere inferiorem: Ergo etiam ex unione, incumbet Verbo, regere humanitatem; & nisi eam regat, redundabit defectus in Verbum. Totum id infundat huic principio Amicus. Quia scilicet, quoties duo uniuntur in eadem natura,

vel persona, inferius naturaliter subordinatur superiori; & consequenter, superiori incumbit cura regendi inferiorem, cum enim nequeant duo invicem unita, non manere invicem subordinata, necessario dicitur inferius subordinari superiori: & consequenter, superioris reget inferius: quod etiam docuit Epiphanius in Anco-
rato, ubi in id refert impeccabilitatem Christi, quia, inquit, *Verbum virtute sua frenabat inferiorem naturam, ab omni inutili carnali turba.*

RESPONDERI potest. *Quod nulla specialis gubernatio, humanitatis afflumptæ, spectat ad Verbum, quæ non spectat ad reliquias Trinitatis personas; sed reliqua Trinitatis personæ, ex vi illius gubernationis, non tenentur impedita peccatum humanitatis: ergo nec tenetur Verbum.* Minor probatur, quia etiam oppositi non agnoscent hanc obligationem in reliquis personis. Major probatur: quia illa specialis gubernatio, debet esse actus quidam domini, & exercitium potestatis, supra humanitatem; nullum autem speciale dominium, & exercitium potestatis habet Verbum, respectu humanitatis, quia hoc dominium, & exercitium potestatis est aliquid ad extra: omnia autem opera ad extra, sunt communia toti Trinitati. Rursus, quia ita obligatur suppositum divinum ad gubernandam humanitatem in suo genere, sicut suppositum creatum obligaretur, etiam ex suo genere, ad gubernandam eandem, si fuisset terminata illa natura propriâ subsistentiâ; sed suppositum creatum non fuisset obligatum, ad gubernandam illam naturam. *Quod ipsum probatur: quia illud suppositum, vel est modus, vel realitas superaddita, vel formalitas; nulli autem ex his illa gubernatio competit; cum gubernatio sit actus profectus à principio cognoscitivo: modus autem, & realitas, & formalitas illa, vim hanc non habent.* Porro ad nihil plus tenetur, vi unionis, suppositum increatum respectu naturæ, nisi, quod praestitisset in suo ordine subsistentia creata. Et sic, quia subsistentia creata, in suo ordine significat actiones; significabit etiam in suo ordine, adeoque divinisabit suo modo operationes subsistentia increata: *Quia subsistentia creata perficit naturam in suo ordine ad operandum: perficiet etiam subsistentia increata: & quia nullum speciale regere est in persona creata; nec erit in persona divina, licet illa sit cognoscitiva.* Et certè, hoc quod est terminare personaliter, & facere subsistere præcisè, & formaliter, non dicit quidquam, quod fiat vitali modo, sed facit hoc suppositum ut ita dicam, mortuo modo; cum autem iste actus gubernationis fiat vitali modo, non videatur, unde oriatur ista obligatio gubernandi, ex vi præcisè perfonationis.

Denique Major illa probatur. Quia ista obligatio gubernandi, vel est ex vi & essentia supponitandi

sitandi & terminandi naturam : vel ex vi terminandi, hac speciali, hoc est divinā. Non ex vi & essentia suppositandi in communi. Tum quia, ut dixi, suppositum quā tale, habet se mortuo modo circa actiones. Tum quia, si ista gubernatio provenit ex vi subsistendi, hoc ipso debet supponere potestatem istius gubernationis, quae tamen non supponitur, ut dictum. Tum quia, ut concedit Suarez, casu, quo Angelus afflumeret hominem, non haberet natura angelica vim gubernandi voluntatem hominis, ducendique pro suo arbitrio. Quodsi ea obligatio provenit, nonnisi ex hac speciali ratione terminandi divina; non debebat assumi, quod ita obligetur persona divina, dirigere humanitatem assumptam, sicut fuisset obligata persona creata; ergo ulterius ostendere debes, cur in suo ordine divinito, facere aliquid deberet persona increata, quod non fecisset creata.

Adequa attulit Aldrete, disp. 60 solvenda.

Addo. Nego, quod tunc Verbum in propria sua natura peccaret. Nego, quod illam teneatur regere, in omnibus actibus. Nego, casu, quo deficeret humanitas, defectum imputandum Verbo. Quero, unde sit potestas specialis regendi humanitatem titulo unionis? Non habet se Pater aeternus respectu humanitatis praeceps ut dominus, qui tenetur peccata servorum impedit, cur se ita habebit Verbum? & hoc potius erit resolutivum impeccabilitatis. Quid item facit major illa coniunctio cum Verbo, ut inferat obligationem? illudque ipsum, ex quo orietur illa obligatio, erit salvativum impeccabilitatis. Concedo, quod magis propinquum reddat unio hypostatica. Concedo, quod reddat humanitatem, dignam latriam, immediatam supremam. Sed quereretur stat; cur exinde sequatur impeccabilitas? Addo, quod non teneat paritas, ex eo, quod Dominus v. g. teneatur impedire peccatum servi, teneri ad id Verbum. Quia nec teneat paritas, simpliciter ad Deum; cuius major est connexio, propter transcendentalem ordinem creatoris ad creaturam: quam sit conexio Domini ad servum. Et sicut titulus causae primæ id excusat, cur non excusabit in Verbo, respectu humanitatis? & quae legitima ratio hujus assignabitur, illa salvabit impeccabilitatem Christi. Quod autem ille dicit, etiam Patrem aeternum habere specialem obligationem, ne Christus Filius suus naturalis peccet; id non videatur stare: quia cum haec obligatio oriatur, per Aldrete, ex suppositione unionis hypostaticæ, cum illam non dicat Pater, praeceps Patri non deberet defectus ille tribui.

Dices. Gubernationem illam spectare ad Personam Verbi, non quocunque modo, sed in quantum est identificata realiter cum natura divina; quae quidem non secundum se obligatur ad illam gubernationem; alias obligatio fuisset communis toti Trinitati; sed obligatur, prout terminans humanitatem persona Verbi.

RESPOND ETUR. Adhuc sequi, quod immemor assumatur, eo modo tenet personam divinam, ad gubernandam specialiter humanitatem, quo obligaretur ipsa persona creata. Quia, ut dixi, ad id praestandum persona non obligatur, sed natura; persona autem non nisi denominative. Rursus, quæto, quare non potest peccare humanitas assumpta? respondes; quia spectat ad gubernationem Verbi, ne peccet. Quero, quare id spectat ad gubernationem Verbi? id jam non potes probare ex hoc principio; quia alia supposita ad id obligantur; vidimus enim illa ad hoc non obligari. Da ergo istius obligationis fundamentum. Quod autem anima obligatur ad dirigendas potentias inferiores, & Pater ad filium dirigendum; Prima Instantia apud nos locum non habet. Quia illa gubernatio est intransitiva, & per illam obligatur ipsa anima, seipsum diligere, in quantum concipitur seipsum inferior, ratione effectuum & operationum, naturam sua inferiorum praespiritualibus, & rationalibus. Hinc etiam, nonnisi ipsa natura humana debet se ipsum diligere; sed non videtur, cur ad illam dirigendam obligetur persona divina, quæ talis, quæ scilicet terminans? Posito etiam, quod potentiae animæ sint distinctæ realiter ab eadem; quamvis anima teneatur ad istam gubernationem specialem; teneatur item Pater, respectu Filii; non tenebitur tamen suppositum. Quia illa priora, quæ talia, habent se, respectu sibi subordinatorum, vitali modo; adeoque cum jure directivo; suppositum autem, quæ tale, mortuo modo habet in ratione terminandi; consequenter manet, quæ tale, non in linea directivo. Rursus, si anima non gubernaret inferiores potentias, non haberent principium a quo gubernarentur: cum tamen gubernari desiderent; jam autem, quamvis nullum speciale gubernium, & huic non nisi Personæ Verbi annexum, respectu humanitatis tribuatur, non inde sequitur, nullum habendum jam principium gubernandi: esset enim ipsam et humanitas, quæ se gubernat. Hinc etiam actiones filii, tunc imputantur Patri, quando filius censetur non esse emancipatus, & nondum potis sui gubernandi; potest autem gubernare seipsum humanitas.

Formatur Ratio.

PROBatur itaq; aliter 5. Conclusio. Quia & posset peccare humanitas terminata Verbo, ut supponitur: & non posset: quia si humanitas terminata Verbo peccaret, peccaret & Verbum; Verbum peccare non potest, ut est de fide: ergo nec humanitas terminata Verbo.

* Sequela

MILOD
DAWSKI
13.6.14.

Sequela probatur. Quia humanitas terminata à Verbo non potest quicquam operari, quin operetur Verbum; ergo etiam casu, quo humanitas terminata Verbo peccaret, peccaret & Verbum. Antecedens probatur; quia actiones sunt suppositorum, nec potest Verbum, respectu unius actionis, completere substantialiter humanitatem, respectu alii non completere; quia respectu cuiuscunque actionis, prius est esse in ordine ad se completere, adeoque esse suppositum, quam in ordine ad aliud, quale est agere. Et si singas casum, quod illa humanitas peccaret, sed non tribueretur hoc supposito; casum quidem incoharentem principis etiam Philosophicis ponis; quia actiones sunt suppositorum; sed tamen jam concepsibilem; in tantum enim implicat humanitatem illam peccare, in quantum sequeretur peccare tunc Verbum; & sicut amante humanitate Deum, amat Verbum, ex praecisa ratione terminandi, tanquam fundativa communicationis idiomatum; ita si per impossibile peccaret humanitas, terminata Verbo, peccaret Verbum, ex titulo ipsius illius terminationis.

RESPONDEBIS 1. Deum, extra unionem hypostaticam, posse esse causam particularem permissionis peccati; ergo etiam potest esse, causa particularis permissionis peccati in humanitate.

CONTRA. Quicquid sit, de ly Particularis causa, cum permissione illa debeat potius in Deum referriut causam primam; paritas tamen non tenebit. Quia vi permissionis, non sequitur verificatio hujus propositionis; Deus peccat, ut ostendunt alibi dicta; sequitur autem vi hujus, si humanitas terminata à Verbo peccaret, quod etiam Verbum peccaret; nec le jam haberet merè permissionem, sed substantialiter, adeoque specialiter, complendo principium elicivum actionis peccaminosæ. Et certè, antequam Verbum terminet naturam humanam, prævidere debet (ne cæco modo operetur) an illa humanitas sit peccatura, vel an possit peccare? & si, prævidendo, quod sit peccatura, vel quod possit peccare: vellet tamen terminare talem naturam Verbum, hoc ipso vellet peccare, vel vellet posse peccare, quod Verbo implicat. Et quia peccare non potest, reddit illam naturam assumptam impeccabilem.

RESPONDEBIS 2. Impossibile est Deum peccare, extra assumptam naturam creatam, possibile tamen est Deum peccare, ratione naturæ assumptæ.

CONTRA. Quia jam non das omnem possibilem perfectionem Sanctitatis Deo, ita ut illi in nullo casu physicè reperibili convenient, non habere sanctitatem; perfectior autem esset illa sanctitas, quam impossibile est peccare, etiam conjunctam substantialiter naturæ intellectuali creatæ.

RESPONDERI potest 3. Per multis, uniohypostatica cum somite, vel cum errore, stare potest; nec potest dari regula universalis, cur aliqua possint convenire Verbo in humanitate, & aliquando non?

CONTRA. Regula hæc universalis haberi potest; nempe quod in iis, quæ sunt dissonantia naturæ intellectuali, quæ tali, non possit communicare VERBUM, adeoq; nec illa potest pone re humanitas terminata à VERBO. Vel sive, potes dicere, quod in iis communicare non possit VERBUM, quorum alias causa particularis, & cum inclinatione concurrens, aut operans, ob illorum dissonantiam, Deus esse non potest.

RESPONDETUR 4. Christum non esse primam regulam morum; & dari respectu illius deficaces gratias.

CONTRA. Christus non est quidem regula prima morum, per identitatem; est tamen per unionem substantialiem ad primam regulam; negaturque, respectu Christi, dari gratias deficaces ad non peccandum.

RESPONDETUR 5. Potest unionem hypostaticam negare Deus, in poenam peccati; quod ostendit, non esse illam essentialiter incompossiblem cum peccato; idq; ideo, quia de ratione poenæ est, ut pendeat à libertate infligentis illam.

CONTRA. Quamvis Deus necessariò operaretur, non appetit cur delinquentes contra se, punire non posset: consequenter, non est de ratione poenæ, ut liberè infligatur. Deinde: potest in poenam, negari unio hypostatica, non quæ præsupponatur habita, dum peccatur; sed habenda: & si negaretur in poenam peccatum, quæ supponeretur haberi, cum peccatur; hoc ipso supponeretur posse peccari cum unione: sed id a nobis non admittitur.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones.

OBJICIT 1. Pontius. Voluntas Christi, ex se, ejusdem est rationis, ac nostra, ergo potest peccare sicut nostra, nisi determinetur necessariò per aliquid aliud: sed nec unio, nec aliud ita connexum cum unione determinat illam: Ergo non obstante unione, & omnibus ita necessariò connexis cum unione, poterit de potentia absoluta peccare. Subsumpta minor probatur. Unio secundum se considerata, non potest determinare ad non peccandum, nisi quatenus, ex se, esset incompatibilis cum peccato: vel quatenus, per modum cause effectivæ, produceret actum oppositum peccato cuiuscunque: vel quatenus, per modum formæ, determinaret necessariò voluntatē, ad actum oppositū actui peccaminoso: nec enim plures modi excogitari possunt.

sunt. Sed nullus, ex his modis, infert intentum; quod probatur. Et imprimis, unio non est forma opposita cum peccato. Tum quia unio subiectatur in humanitate, peccatum autem in voluntate; quae vero habent diversum subiectum, non sunt formae incompatibles. Tum quia non apparet ulla oppositio physica formalis, inter unionem naturae humanae cum Verbo, & aetate, quo Christus nolle mori, cum id ipsi esset praeceptum. Quod autem unio illa, nec efficiat illum aetatem incompossibilem cum peccato, nec determinet voluntatem ad tam aetatem; probatur. Quia unio, quia talis, nullum aetatum efficit; nec potest formaliter determinare voluntatem; cum in voluntate non subiectetur: nec necessariò proponitur per intellectum, aut percipitur a Christo.

R E S P O N D E T U R. Voluntatem Christi, esse quidem ejusdem rationis cum nostrae; sed cum importatione unionis ad Verbum. Et quando dicimus, voluntatem Christi esse impeccabilem simpliciter; non dicimus, quod ex lege impeccabilis; est enim, quoad naturalia sua, similis nostrae, adeoque peccabilis: sed quod si impeccabilis, ratione alicujus sibi conjuncti principii, incompossibilis cum peccato. Argumento, ut proponitur, negatur Major. Fundamentum negandi ut percipiatur. Tendum est, unionem secundum spectatam, duplicer spectari posse. **P r i m o** secundum se praeclere, sive supponas illam esse nonnisi formalitatem, sive modalitatem. **S e c u n d o** unio spectari potest terminativè, seu una cum eo extremo, ad quod terminatur. **U n i o** priori modo spectata habet se nonnisi ut **Q u o**, minus principaliter, tanquam via, & medium, ad repugnandum peccato, & fundandam ejus incompossibilitatem cum extremo, quod unit; quodque per se fundat illam incompossibilitatem. Unde unio spectata terminativè, & secundum extremum, quod unit, nempe ipsum Verbum, sic dicit incompossibilitatem cum peccato: cuius extremi non meminit Major. Hinc illa disjunctiva falsa est: nam non ponit omnia membra.

Attendendo etiam ad ipsas probationes, prout formantur; necedum argumenta evincent. Nam quod attinet, An unio, sit forma opposita cum peccato? ad hoc, imprimis dici potest, illam esse oppositam ut **Q u o**; hoc est, unitivam formam oppositam: licet non sit opposita ut **Q u o d**. Ex ea autem, quod unio subiectetur in natura, & peccatum in voluntate, nihil concluditur: nam duplum unionem hypostaticam agnoscunt communiter Authores, unam receptam in anima, & aliam receptam in corpore; saltem ergoratione illius unionis, receptam in anima, in qua etiam recipitur peccatum, erit unio, forma incompossibilis cum peccato, utpote recepta in eodem subiecto. **Q u o d** si adhuc velis di-

stingue voluntatem ab anima: cum etiam in his principiis, actiones voluntatis recipiantur in anima, adhuc & peccatum reciperetur in anima; in qua tamen anima, supponitur esse unio hypostatica. Nec probat Pontius, quod unio non determinet, ut voluntas habeat aetum oppositum cum peccato; quantumvis ponatur, quod unio hypostatica non subiectetur in voluntate: nam si unio, subiectata in humanitate, determinat Verbum, in quo non subiectatur, ad esse uniti; cur non determinabit unio voluntatem, licet non subiectetur in illa, ut eliciat aetum incompossibilem cum peccato?

Addo, non explicati ab objiciente quid sit istud unionem recipi in humanitate, non in voluntate, si enim identificantur potentia cum anima, quae est humanitas incompletè, recipi eam in voluntate, est eam recipi in anima, adeoque in humanitate incompletè sumpta humanitas autem condistincta realiter a partibus non datur.

O B J I C T U R 2. De potentia absoluta, poterant suspensi in Christo omnes virtutes & habitus infusi, subtrahi gratia habitualis, subtrahi visio, & cetera similia: haec enim omnia non sunt necessariò, & essentialiter, connexa cum unione hypostatica; & non fuissent data, si non fuisset unio facta in natura intellectuali: immo, defacto unio hypostatica recepta fuit in corpore: & tamen in corpus non traxit illa bona, quo posito, non fuisset pro tunc in Christo principium operationum justarum, & bonarum: consequenter tunc Christus potuisset deficere, in quo defectu peccabilitas consistit.

R E S P O N D E T U R. Secundum communem doctrinam, casu quo urget praeceptum elicendi aetum supernaturalem amoris divini, & non daretur gratia ad elicendum, non committeretur jam peccatum: quia id, quod non potest fieri, si non fiat, non inducit peccatum: ille autem aetus supernaturalis non potest fieri sine gratia. Hinc si gratia non detur, & non fiat aetus, non erit aetus peccaminosus: consequenter nec Christus, in talis suppositione, esset jam peccatus; quod solum in praesenti defudit.

Independenter ab hoc principio, solvi potest obiectio; quod scilicet, quamvis auferretur a Christo gratia habitualis, aut non formaretur tunc praeceptum, aut si formaretur, teneretur Deus supplere vires gratiae, ipsa etiam persona terminans esset sufficientissimum impeditivum peccati, ne ita dicatur Verbum disobedire praecepto, & facere actionem dissonam.

O B J I C T U R 3. Potest Verbum in assumpta natura mori; ergo & peccare.

R E S P O N D E T U R. Disparitatem esse: quia mors non repugnat naturae intellectuali, quia tali; repugnat peccatum. Deinde, cuius causa

*f 2 particu-

particularis potest Deus esse, extra unionem, saltem in alio subjecto: illud etiam participare potest in natura assumpta: non est enim major ratio unius, quam alterius. Hinc, quia potest esse Deus causa particularis mortis; fit, ut illi non repugnet, per communicationem idiomaticum, mori. Quia vero nunquam potest esse Deus causa particularis peccati; & tamen, si humanitas assumpta peccaret, deberet esse causa particularis illius peccati: hinc fit, ut in humanitate assumpta peccare non possit.

OBJICITUR 4. Potest peccatum, saltem habitualiter, de potentia absoluta, stare cum visione beata; ergo & cum unione hypostatica.

RESPONDETUR. Argumentum procedere à minori ad majus viâ affirmationis, majus enim est quid, unio cum Deo personalis, quam unio intentionalis, quæ fit per visionem. Directa disparitas est. Quia in casu antecedentis, non esset vera propositio; Deus peccat: vera autem in casu consequentis, accipiendo etiam visionem beatam secundum quod status beatitudinis est, cum illo, non potest stare peccatum, cum quo non stat status, omni felicitate compleatus.

OBJICITUR 5. Non est ratio, cur saltem eo modo, non possit peccare humanitas assumpta, quo peccat iustus; ita scilicet, ut sicut operatione suā malā amittit justitiam homo; ita humanitas assumpta, operatione suā malā, amittat unionem hypostaticam.

RESPONDETUR. Negando id posse fieri. Ratio: quia, quando ita peccatur, ut peccato expellatur gratia: eo instanti quando primò est peccatum, primò non est gratia: non debet enim dici, ultimò esse gratia: quia alias, saltem in uno instanti, simul secum essent, peccatum, & gratia. Si primò tunc non est gratia, cùm primo est peccatum; nihil absurdum ponitur, nec jugantur secum peccatum & gratia, quæ alias supponuntur cohærente non posse. Jam autem, quando peccato expelleretur persona divina; vel tunc, cùm verum est dicere: Primò peccatum est, verum esset dicere? primò non est persona Verbi; & sic jam non esset illud peccatum naturæ suppositatæ à Verbo: de quo tamen procedit controversia, vel verum esset dicere? Ultimò est tunc Verbum terminans humanitatem: & sic jam, pro illo instanti, verum esset dicere: Deus peccat; jugarenturque secum, peccatum & Deus, quæ cohærente non possunt.

Ostenditur etiam major disconnexio inter peccatum, & personam divinam, quam inter peccatum, & gratiam. Conveniunt quidem in hoc, quia etiam peccatum non potest exerceri ab anima, prout grata, sed non nisi grata ampliativè: sicut & peccatum non potest exerceri ab humanitate assumpta formaliter, sed non nisi

assumptâ ampliativè, differunt tamen in hoc; quia possunt simul stare divinitus, gratia, & peccatum; non potest autem simul stare peccatum, & unio hypostatica. Quodsi non admittas istam sententiam; adhuc major erit repugnatio, ratione excellentiæ formarum: ad eum modum, quo non possunt se compati, forma hominis, & spongiaz: sicut se non possunt compati, forma hominis, & simii, vel alicuius animalis, maximè accendentis ad hominem; nihilominus, major est oppositio inter formam hominis, & spongiaz: quam inter formam hominis, & simii: eò, quod major oppositio, non secundum solam incompatibilitatem in eodem subjecto, sed etiam secundum entitatis excellentiam, pluribus formalitatibus ab alia recedenter, penitus debet. Cùm ergo, pluribus perfectionibus, Deus pugnet cum peccato, quam gratia; licet tam Deus, quam gratia, cum peccato stare non possint: majorem tamen repugnantiam dicit Deus ad peccatum.

Addo cùm gratia non sit suppositum, peccatum illud, non tribueretur gratiæ: quia autem actiones sunt suppositorum, peccatum illud tribuatur, deberet Verbo terminanti humanitatem.

INSTABIS 1. Ex istis, qua affert Aldrete disp. 71. Si, postquam humanitatis fuit unita hypostaticè Verbo, potuit ipsa esse indifferentis ad promerendam conservationem illius unionis, (poterat enim decernere Deus, ut dependenter à meritis conservaretur) & ad carendum unionem, ob defectum meriti: ergo & potuit, pro illo priori, esse indifferentis ad peccandum, & non peccandum: siquidem omnino præscinditur ab unione hypostatica, quæ supponitur destruenda esse illo instanti, si merita deficiant; ergo si peccaret, destrueretur illa unio, ratione peccati.

RESPONDETUR. Implicare, ex dictis, utin pœnam peccati, pendentis à Verbo, tanquam supposito, destruatur unio: quia tamen posset carere unione hypostaticâ Christus, & non in pœnam peccati; cùm possit illâ carere ex libero decreto Dei: ergo appetet, carentiam hanc, non involvere necessariò rationem peccati; ideo poterit illa indifferentia, ad habendam, vel non habendam unionem, admitti: sine tamen indifferentia ad peccandum, posset enim v.g. carere unione hypostaticâ, seu ejus conservationem; casu quo non ponet aliquod meritum, ex sua libertate; licet non supponatur obligatio posita à Deo, ad ponendum illud meritum, nisi forte dicas, independenter à præcepto, obli- gandū Christum ad illud meritum, ex sui ipsius dilectione, ne tanto bono privetur. Quodsi dicas, Deum præcipere curam conservandæ illius unionis: jam quæstio hæc, ad materiam de præcepto ferendo in Christum, spectabit.

INSTABIS 2. Non est, cur unio hypostatica, in primo instanti sua existentia, potuerit impenetrari?

Disputatio V.

209

diri per peccatum, non verò in instanti conseruationis; præcipuè autem, cùm in primo instanti existentia unionis, potuerit existere, si simul cum unione hypostatica, potentia ad peccandum.

R E S P O N D E T U R. Disparitatem esse. *Quia* in casu antecedentis, non verificatur, Deus peccat: nam cùm impediatur, ne illa humanitas sit illi unita; impeditur etiam, ne communicet idioma peccantis. In casu autem consequenti, supponitur non destructa, sed destruenda unio, adhuc tamen durans; ergo communicationis idiomatum fundativa: adeoque & redditiva, ut Deus intelligatur tunc peccare, si illa humanitas peccet. Negatur autem, quòd cum unione hypostatica, etiam in primo instanti, potuerit simul existere potentia ad peccandum: quia alia, etiam pro postea, posset existere. Et certè, pro primo illo instanti, verum est dicere: Nunc est unio hypostatica; ergo & fundatio communicationis idiomatum: consequenter dici posset; quòd Deus nunc habeat potentiam proximam ad peccandum.

I N S T A T 3. Formam præteriisse, est quid extrinsecum, respectu hujus instantis; sicut & formam esse futuram, sed unionem hypostaticam esse futuram, non reddit naturam impeccabilem, pro hoc instanti. Ergo neque unionem hypostaticam præteriisse, reddit naturam impeccabilem, pro hoc instanti.

R E S P O N D E T U R. Concedo totum; sed nego, quòd pro illo priori, pro quo est indifferentia merendi conseruationem unionis, vel non merendi, si præterita unio; cùm sit conservabilis. Consequenter adhuc est; si est: hoc ipso impedit, ne eodem, instanti sit peccatum; & quoque verum erit dicere: saltē nunc unio ultimè est; erit hæc impeditio; non erit autem, cùm dicetur: Nunc primò non est.

Instantia Recentiorum.

Attingit aliqua hīc solvenda Rosmer: ex quo.

O B J I C T U R 6. Peccatum actuale, & unio hypostatica, sunt duæ entitatis absolutæ; non implicata autem, quascunque entitatis absolute, ponit simul in eodem subiecto.

R E S P O N D E T U R. Ex hoc titulo, quòd sint duæ entitatis positivæ, habetur quidem titulus aliquis coexistendi; sed adde, si cætera ad sint: quæ hīc desunt. *Quia* vi hujus coexistentia sequetur, Deum peccare, quod implicat: quia ergo hoc implicat; sequitur, ex duabus illis entitatibus positivis, secum positis, non quidem titulo entitatum positivarum, sed aliunde, cohærentiam haberi non posse.

O B J I C T U R 7. Fieri potest, ut humanitas sit unita personalitati divinae, & non possit illam reddere sanctam; ergo, in hoc casu, poterit unio

consistere cum peccato. Antecedens probatur. Subiectum, quod est capax alicujus effectus formalis, potest, per additionem alicujus conditionis, vel qualitatis, reddi incapax ejusdem. Et ita, posito, quòd gratia possit simul stare cum peccato, in homine, reddit illum incapacem denominationis sancti.

R E S P O N D E T U R. Unio humanitatis cum Verbo, ut superius dictum, duplex cogitari potest; una meræ alligationis localis, specialiter facta; & hac posita, retineret humanitas propriam personam, peccareque posset: neque tamen tunc diceretur Deus peccare, in illa natura. Secundo potest esse unio simul fundativa communicationis idiomatum; si fundativa communicationis idiomatum, hoc ipso derivativa denominationum, oriundarum à Verbo, inter quas est præcipua denominatione Sancti; hinc supposita hac unione, non appetat, quomodo redderetur subiectum incapax denominationis, cuius cæteroqui supponitur capax. Quod attinet ad paritatem, disparitas est; quia ut sit peccatum cum gratia, nulla affertur implicantia; est autem implicantia, ne dicatur Deus peccare. Cæterum, si ponis, ita reddi humanitatem incapacem sanctitatis, ut etiam eo casu, non diceretur Verbum peccare: quidquid sit de possibilitate suppositionis; jam in eo casu posset dici, quòd illa humanitas possit peccare: ut in ante dictum.

I N S T A T 1. Humanitas Christi, secundum se considerata, est capax, ut à gratia habituali accipiat denominationem filii adoptivi; & tamen, per unionem hypostaticam, redditur incapax hujus effectus formalis: ergo & humanitas, ex se capax, ut sit sancta, poterit reddi incapax, ut reddatur sancta; quamvis non reddatur incapax, ut uniatur Verbo. Ad eum modum, quo, si uniretur naturæ irrationali, redderet illam subsistentem, non sanctam. Id verò, quod redderetur naturam incapacem sanctitatis, posset esse actio productiva: quia produceret illam naturam, ex fine nunquam illam sanctificandi, hæc autem actio, cum esset complementum liberidecreti divini, volentis illam non sanctificare, ordinaretur essentialiter ad negationem sanctitatis.

R E S P O N D E T U R. Dictum alibi, quòd omne ens positivum fundet in se suas negationes; jam autem denomination filii adoptivi, est quidem positiva, sed negans rationem filii naturalis; quæ quia habetur in Christo, hoc ipso jam non potest tribuilli ratio filii adoptivi; nihil autem simile potest ostendi, per quod reddatur humanitas aliqua assumpta à Verbo, tamen incapax sanctitatis. Instantia de natura irrationali non tenet: quia cùm ex conceptu sanctitatis, & irrationalis, comparatè sumptis, sequatur incapacitas sanctitatis in irrationali; bene sequitur, illam, licet reddatur subsistens divinè, non

*f 3 habitu-

VILOD
B. 1. 4.
V
5

Tractatus III.

habituram rationem sanctæ. Sed nihil ostendi potest, in natura rationali comparata ad sanctitatem, ut sit incapax sanctitatis. Quod attinet ad illam actionem: dico, illam implicare; quia & redderet illam humanitatem incapacem sanctitatis, ut supponitur, & non redderet: quia, & produceret humanitatem eandem specie cum praesenti, ut supponitur; & non eandem specie: quia præsens, est potens reddi sancta, illa autem non est potens reddi sancta. Rursus, & produceret illa actionem humanitatem terminabilem divinè, ut supponitur; & non produceret humanitatem terminabilem divinè: quia non produceret terminabilem sanctè, cum dicatur, illa humanitas esse incapax sanctitatis.

A D D O. Potest quidem esse liberum Deidecreatum, quod decernat, ut haec natura non sanctificetur; sed non potest esse liberum decretem Dei, ne possit sanctificari. Quia liberum Deidecreatum non evertit capacitates, essentialiter innexas entibus; est autem in homine capacitas sanctitatis, quia capacitas noscendi mali, & illi, ex notitia, resistendi, dicit item capacitem noscendi honestum, & ex illa notitia, appetendi illud, cum Dei gratia; adeoque dicit capacitem ad esse Sancti. Et quamvis poneretur decretum, de non sanctificanda illa humanitate; non sequeretur, posse formari decretum, de illa desanctificanda; vi cuius desanctificationis, deberet sequi, quod Deus peccet.

I N S T A T 2. Saltem est possibilis, alia specie natura rationalis, incapax sanctificationis, licet capax unionis hypostatica, & si foret complementum, liberi decreti ex fine procedentis, nullam creaturam sanctificandi; hæc foret essentialiter in sanctificabilis.

R E S P O N D E T U R. Posito, quod sit possibile intellectivum sine volitivo; sequitur, hoc ipso fore illam incapacem sanctificationis: quia sanctitas trahit nolitivum mali, volitivum boni. Sed eo casu, nec illa humanitas peccare posset, adeoque nec peccatum tunc staret, cum unione hypostatica. Cæterum, ut sit creatura capax volendi bonum, & tamen incapax sanctitatis, implicat: quia ipsum esse capax volendi bonum, est esse capax sanctitatis: & si est capax sanctitatis creatæ, cur non & increata? & sicut, si ex capax personæ creatæ, infertur capacitas personæ increata; ita quia est capax sanctitatis creatæ, recte infertur capacitas sanctitatis increata. Quanquam, si quis poneret, quod sit possibile creaturæ intellectuali, divinè non personabilis, posset etiam admitti, quod sit possibile creatura, divinè non sanctificabilis; salvo tamen quoque eventu possibili: quod scilicet in nullo illorum dici posset, Deus peccare.

I N S T A T 3. Possibile est peccatum, natura suâ irremissibile, quo posito, quare illa natura

non poterit uniri Verbo, & reddi subsistens, quin reddatur Sancta?

R E S P O N D E T U R. Negatum alibi, peccatum natura suâ irremissibile. Si verò daretur, hoc ipso illa creatura redderetur inassumptibilis, ex accidenti, à Deo; quia hoc ipso denominatur Deus peccare.

Punctum Difficultatis 3.

Potuitne Verbum assumere humanitatem, que peccavit?

Juxta multiplices formabiles sensus procedunt asserta.

A S S E R O 1. Humanitatem assumptam formaliteralem, non potuisse unquam contineri in voluntate Adami; consequenter nec assumi cum iahi peccato.

R A T I O. Humanitas assumpta, formaliter accepta, dicit naturam humanam & personam divinam; sed sic sumpta non poterat contineri in voluntate Adami: quia alias illud peccatum, quâ profectum ab humanitate assumpta, traheret secum, quod Deus peccârit, id autem absurdum est.

A S S E R O 2. Humanitatem acceptam materialiter, seu prout nondum assumptam, potuisse includi in voluntate Adami, & sic inclusam assumi.

R A T I O. Quia id non implicat; nec eo casu sequeretur, Deum peccare: quia pro eo signo, non supponetur persona divina, terminans naturam humanam; consequenter nec illa actione peccaminosa, diceretur esse actione hujus suppositi.

A S S E R O 3. Humanitatem, que in ante aliis peccavit, potuisse à Verbo assumi, deleto peccato commissio. Ita Suar. disp. 13. Sect. 2. circa finem, Lugo, Amicus, & alii.

R A T I O. Tum quia id non implicat. Tum quia, non posset, per communicationem idiomatum, dici Deus peccâsse, quod probatur: quia communicatio idiomatum fundatur intuitione, & ratione actionum, ab illa persona, sub ratione termini, pendentium: actiones enim sunt suppositorum. Sed illa actione peccaminosa non est hujus suppositi; quia cum illa actione peccaminosa fiebat, non erat hoc suppositum. Tum quia non implicat contradictionem rationes, quæ moveant divinam voluntatem, ad tam eventum. Et sicut datæ sunt rationes, inducitivæ voluntatis divinæ, ut assumeret carnem; & quidem ex majoribus, seu avis, & atavis peccato infectis; cum potuisset sine talibus majoribus illam assumere, etiam supposito, quod vellet fieri homo; ita poterat moveri, ut tam humanitatem peccatricem assumeret, deleto peccato; licet assumperit defacto eam, quæ nunquam peccavit.

DICES

Disputatio V.

211

DICES 1. adhuc eo casu, verum esset dicere, Deum peccasse; quia verus est hic expeditorius: hic homo peccavit: hic homo est Deus: Ergo Deus peccavit.

RESPONDETUR. Non esse hunc legitimum expotorium: continet enim quatuor terminos: primus est: hic homo, qui supponit, vel tantum pro humanitate individuali, vel pro humanitate à personalitate propria. Secundus terminus est: peccavit. Tertius terminus est: Hic homo, qui jam supponit pro humanitate terminata à persona divina. Quartus terminus erit: Deus.

INSTABIS ex Vafq. una humanitas, in duobus suppositis, non constituit duos homines, sed unum: Ergo erit verum dicere: hic homo peccavit: & tamen hic homo Deus est.

RESPONDETUR. Una humanitas, in duobus suppositis, non constituit quidem duos homines: constituit tamen duas acceptabilitates diversas, hominis ejusdem: adeoq; habebitur fundamentum, factæ ostensionis quatuor terminorum.

DICES 2. ex Vafq. Ponamus à Joanne genitum esse Petrum: ponamus Petri humanitatem assumptam esse à VERBO; verè tunc dicetur Verbum: filius Joannis: Ergo etiam dicetur verè peccasse, propter peccatum, ab hac humanitate, in alio supposito, commissum.

RESPONDETUR. Negando antecedens. Qui pro instanti generationis Petri, facta à Joanne, natura Petri non erat Deus: Ergo nec genuit Deum Joannes: Ergo nec Deus est filius Joannis. Vide S. Thomam q. 35. a. 4. ubi dicit: *Non fuisse futuram Matrem Dei Beatissimam; si tunc, cum generabat humanitatem, non fuisset illa humanitas terminata à Persona VERBI.*

DICES 3. Implicat naturam humanam, etiam post dissolutam unionem, peccare: Ergo implicabit eandem peccasse, ante unionem cum VERBO.

RESPONDETUR. Negando antecedens: neq; videtur in hoc ulla implicantia.

DICES 4. cum Esparza q. II. oppositum sentiente. Voluntas perfectè intentiva finis (qualis est imprimis divina) disponit media, prout expedit, ad convenientem, ac decentem executionem talis finis: pertinet autem ad convenientem ac decentem executionem Incarnationis, & existentia Christi, ut natura aliquando assumendo à Verbo, nunquam peccet antecedenter, tametsi præexisteret sejuncta ab illo. Ex quo etiam principio urgetur, Beatissimam debuisse esse immunem ab omni mortali, & veniali.

RESPONDETUR. Hæc ratio est congruëta: & indubie congruebat, ne talem humanitatem Verbum assumeret. Sed sicut non repugnabat, Beatissimam immaculatæ non concipi;

aliæ nec redemptione indigeret, nec in hoc favorem Dei esset experta: ita nec repugnabit, humanitatem quæ in ante peccavit, assumi. Porrò convenientiæ sunt duplicitis generis: quædam tales, quæ libero dominio divino non subjacent: & ita convenient, ne Deus quidquam malum & disordinatum operetur: convenient item, ut finem, quæ talem, velit non sine mediis. Quædam autem convenientiæ subsunt libero Dei dominio, & dispositioni: qualis est convenientia Incarnationis, convenientia immaculatae conceptionis, & in præsentis, convenientia, ne humanitas assumatur, quæ in ante peccavit. Taxa autem distinguendi has convenientias, est: quod ha posterioris ordinis, sint illæ, quibus si non fiat satis, non sequitur implicatio; omne enim, quod non implicat, subest libero Dei dominio: quia autem etiam non implicat talis assumptio; ideo convenientia, ut ita fiat assumptio, adhuc subest libero Dei decreto.

DICES 5. cum eodem. Peccatum semel commissum, est exprobabile committenti, per totam æternitatem, eidemque est causa & materia æternæ humilationis, & minoris honoris, quam si innocens permanisset.

RESPONDETUR. Cùm committens illud peccatum, non esset Christus, non esset illud peccatum exprobabile Christo; hoc tantum esset verificabile; Natura, quam assumpsisti, peccarat. Sed nego implicare, ut natura cùm talihumiliatione, accedentibus altis Dei consiliis, assumatur: & sicut defacto assumpsit natum, cui exprobriari potest; Tu descendisti ex his, qui sunt in inferno, & blasphemant Deum; nec id dedecet Verbum: ita nec illud, de quo quæstio, dedecepit, dedecentia essentialiter impeditivæ, ne fiat. Deinde, tenet Esparza, quod humanitas dimissa, possit peccare: nec illa exprobatio: (Habes humanitatem, quam si dimitteres, faceret hoc, vel illud) fundat inassumptibilitatem humanitatis, postea peccaturæ; ita nec fundabit inassumptibilitatem humanitatis, quæ antea peccavit. Et licet peccatum, quantum futurum, non fundet præsentem exprobabilitatem, fundat tamen futuram: licet item non fundet præsentem vim demeritoriam: fundat nihilominus futuram: & tamen hoc non obstante, potest assumi humanitas postea peccatura? Ergo etiam, cùm non fundet peccatum commissum præsentem indignitatem, vel vim demeritoriam, sed tantum pro præterito; poterit adhuc assumi: præcipue autem, quia rationabilis exprobatio est, ratione præsentis, physicæ vel moraliter, turpitudinis; hæc autem in Christo, tunc non haberet locum.

DICES 6. ex iis, quæ affert Aldrete disp. 72. Sect. 6. Quia licet forma, antequam existat, non habeat effectum suum formalem; tamen cùm existit, potest habere omnem illam ex-

*f 4

gen-

Tractatus III.

gentiam, nimis divini decreti, impeditis illum concursum ad actum pravum; & potest, ad hunc effectum, reddendi humanitatem impeccabilem, existere moraliter unio hypostatica, quamvis non existat physicè.

R E S P O N D E T U R. Concedendo, quod unio hypostatica, etiam antequam existat, possit habere rationem exigitiæ moraliter; sed nego: quod necessariò & indispensabiliter id exigat.

I N S T A B I S. Deus prævidens naturam unionis hypostaticæ, determinatur ex vi hujus scientiæ, ne habeat decretum, dandi postea humanitati huic unionem, & permittendi peccatum illius, pro tempore antecedenti.

R E S P O N D E T U R. Posse quidem Deum præ-informatum illâ scientiâ, determinare se ad hoc; congruitque, ut se determinet. Sed nego, quod necessitetur ad hoc Deus; & quod unio illa indispensabiliter id exigat, exigentia illâ mortali.

D I C E S 7. Si quæ esset pro opposito ratio, ea esset vel maximè: quia ad præteritum non est physica exigentia.

R E S P O N D E T U R. Negando ideo; sed quia id non repugnat: & quia, non sequeretur verificatio hujus propositionis: Deus peccavit.

A S S E R O 4. Non posse assumi humanitatem, quæ ante peccatum, non deleto peccato. Ita omnes, qui agnoscunt oppositionem peccati, cum unione hypostatica.

R A T I O 1. ex Lugo: quia cum summa sanctitate, opponitur non minus habituale, quam actuale peccatum.

R E S P O N D E R I potest. Cum summa sanctitate, repugnare tam actuale, quam habituale peccatum, ab eodem supposito profectum; sed quod repugnet, cum summa sanctitate, peccatum habituale, profectum à supposito alio: id non probat Lugo.

R A T I O 2. ex Amico. Sanctitas creata pugnat cum habituali, & actuali peccato: Ergo & sanctitas increata.

R E S P O N D E R I potest: non demonstrari antecedens, ut alibi vistum.

R A T I O 3. ejusdem. Quia scilicet, quæ ratio obligat VERBUM, ad non permittendum ullum actuale peccatum, in natura assumpta, eadem obligat, ad non admittendum illum habituale: quia enim ratione, actuale imputaretur VERBO, illud non impediti; eadem ratione imputaretur Verbo, illud in sua natura admitenti: cum non minus teneatur VERBUM, maculam habitualem, quam actualem, in sua natura impedire.

R E S P O N D E R I potest: hoc ipsum probari debuisse; & quæ teneri VERBUM, ad impedendum habituale peccatum, ab alio supposito factum, actuale peccatum. Præcipue, quia nisi Verbum impediret actuale peccatum, deberet habere in illud influxum suppositi; qui influxus,

in habituale, ab alio supposito factum, non ostenditur: deinde illa specialis gubernatio, quam respicit hoc argumentum, alibi impugnata.

R A T I O 4. asserti posset esse. Quia scilicet non esset in summo genere sanctitatis, sanctitas divina; major enim esset sanctitas, quæ etiam cum habituali peccato stare non posset. Hæc ratio cæteris est probabilior, sed habet contra se instantias. Hinc illustrari deberet. Nam major est sanctitas, quæ etiam cum fomite, cum vitiis habitibus, aliisque hujusmodi, stare non posset; haberet enim hoc, quod præsens sanctitas, & insuper quod non exigit, per multos, sanctas Dei præsens. Et tamen hoc non obstat summa sanctitati Dei; quæ per multos hoc argumento utentes, potest stare cum fomite, & vitiis habitibus.

R A T I O 5. asserti est. Quia peccatum habituale (quantum ad præsens) consistit in duobus; in actu, qui præterit; & in non retractatione. Porro ad VERBUM, illud peccatum, secundum quod merè dicit actu, qui præterit, nihil spectaret: supponit enim ille actu, factus ante assumptam humanitatem. In quantum etiam dicit non retractationem; ista non retractatio, vel est omissione actu mera, vel est actu nolendi retractare? in quantum dicit meram omissionem actu retractandi, potest stare cum unione hypostatica. Ratio: quia in principiis nostris, omissione pura non est peccaminosa; potest enim contingere in amentibus, & dormientibus. Quod augem attinet ad ipsum actu nolendi retractare: cum illo, non potest stare unio hypostatica. Ratio: quia deberet jam, in illum actu influere specialiter, ipsum Verbum: nam etiam nolitiones sunt suppositi: quia tamen positæ etiam puræ nolitione retractandi, modò præterierit actio peccaminosa, manet adhuc peccatum habituale, tanquam præsens moraliter; ut notum est, ex dictis in materia de peccato habituali; hinc jam per communicationem idiomaticum, deberet dici Deus peccator habitualis: implicat autem, Deum dici ullo modo peccatorem.

D I C E S. Vihujus asserti sequi, quod, quamvis fuerit jam retractatum peccatum, & deletum, non possit tamen talis natura assumi; contra dicta supra: Nam, etiam deleto peccato, est præsens verificativum, hujus propositionis: *Natura hac humana peccavit:* Ergo per communicationem idiomaticum, sequetur, quod Deus peccaverit; tam autem est impossibile, Deum peccare, quam peccavisse. Sequela probatur. Ideo solùm repugnat peccatum habituale, quia infert sui præsentiam; sed etiam verificativum hujus propositionis, natura humana peccavit, infert sui præsentiam: Ergo.

R E S P O N D E T U R. Dari præsens verificativum hujus propositionis, natura humana peccavit,

cavit, sed non quomodo cunque: sed peccavit ante unionem hypostaticam. Si autem verificatum ita restrictum habetur, quod peccavit ante unionem hypostaticam; non potest fieri communicatio idiomatum, quod in praesenti peccet, vel peccaverit Verbum; cum ipsum verificativum sit in praesenti, sed non pro praesenti. Imo ipsum ly, in ante peccavit, excludit communicationem idiomatum: cum praecedat suppositionem unionis. Unde illud, ante unionem, idem significat, ac si diceretur, antequam posset fundari communicatio idiomatum. In hoc tamen est communicatio idiomatum; quia verum est dicere, assumptis naturam Verbum, quae peccavit: verificativum enim illius propositionis praesens, & pro praesenti habetur.

ASSERO 5. Casu, quo per impossibile, uniretur substantia divina, natura, non delecto peccato habitali, non posset dici Deus peccasse, praeceps ratione actionis peccaminosa, que preterit.

RATIO. Quia non habetur, pro illa differentia, fundativum communicationis idiomatum, unio per se.

DICES. Unde ergo oriretur, ut diceretur tunc, Deus peccavit?

RESPONDETUR. Orietur ex morali praefectione peccati, non autem ex praeceps Præteritis, illius.

Punctum Difficultatis 4.

Posito, quod substantia increata uniretur natura humana, mediâ substantiâ creatâ, tenetne impeccabilitas?

ASserit Lugo hic Seçt. 2. & Amicus Seçt. I. num. 24. Negat Ragusa apud Lugo.

ASSERO 1. Impossibile esse; ut substantia Verbiunatur, mediante substantiâ creatâ, natura humana.

RATIO asserti petatur ex dictis in Metaphysica, ubi de substantia.

ASSERO 2. Supposito, quod fieret unio illa substantia increata, ad naturam creatam, mediante substantiâ creatâ, peccatum natura humana, si per possibile vel impossibile, fieret à natura, prout terminat persona creatâ, non tribueretur persona increata, tanquam causa speciale. Et secundum hoc assertum convenio cum Ragusa.

RATIO 1. asserti est. Quia imprimis, principale fundamentum, quo oppositum probari posset, nullum est: principale enim fundamentum est, in hoc expositorio, quem putat esse verum, & rem convincentem Lugo, cum tamen non concludat. Est autem talis: Deus est hic homo; sed hic homo est peccans: Ergo Deus est peccans. Quod hic expositorius non concludat, ratio imprimis est: quia constat quatuor terminis, primus est ly Deus, secundus ly hic homo, quatenus supponit hic pro humanitate,

prout terminata personâ VERBI; alias si supponeret pro humanitate, prout terminata personâ hominis, falsa esset propositio: tertius terminus est ly hic homo, quatenus supponit pro natura prout terminata, à persona humana: quartus terminus est, hic peccans. Ratio præterea est: quia si in propositione, Deus est hic homo, non sumis naturam, prout terminatam personâ increata; falsa est propositio. Si item in minori, ly hic homo, non sumas pro natura, prout terminata personâ creata; falsa erit minor; porro expositorius non convincit, qui alterutram ex præmissis habet falsam.

RATIO 2. asserti est: quia communicatio idiomatum, secundum quam, dictum aliquid de uno, in ratione agendi, possit verificari de alio, in ratione agendi, fundatur in substantiali unione: secundum quam sequitur, ut actio sit suppositi; quod supponit Lugo, qui substantiali unionem non admittit, sine substantiali incomplectione aliud: & supponit, quod hæc incompletio substantialis, respectu personæ divinae, in natura creata, non possit esse, nisi in negatione substantiæ propriæ. Sed eo casu, non esset substantialis unio, fundans, ut actio sit suppositi hujus: Ergo tunc non erit communicatio idiomatum: Ergo nec peccante naturâ terminatâ à persona divina, si simul terminetur à persona creata, poterit dici peccans Deus: deberet enim dici peccans, ratione communicationis idiomatum.

RATIO 3. est. Posito, quod penetrarent se Petrus & Paulus, alligaretq; illos Deus in ordine ad inseparabilitatem realem; actio Petri non esset actio Pauli: sed illa unio foret per accidens: Ergo, & in praesenti idem dicendum. Neque valet, si dicas: substantia Pauli non terminaretur natura Patri, consequenter nec operations Petri tribui possent Paulo: non, inquit, valet, si id dicas: quia uniti mediâ substantia, est non posse tribuere modum subsistendi personali, personalitate divinâ: ut suppono ex communione doctrina. Consequenter non possit adhuc operatio humanitatis, tribui substantiæ divinae. Si tamen, per impossibile, substantialiter unirentur: non posset tunc etiam illa persona creata peccare. Ratio: quia hoc ipso peccaret persona increata, per communicationem idiomatum.

DICES 1. cum Lugo. Eadem inconvenientia sequentur, in dicto casu, quæ, si humanitas assumpta, & solo VERBO terminata, peccaret.

RESPONDETUR. Quod non quia in casu asserti, non esset communicatio ulla idiomatum; ratione tamen cuius, omnia inconvenientia sequentur.

DICES 2. cum eodem. Licet tunc non uniretur immediatè humanitati, aliquid divinum; adhuc humanitas illa pertineret intrinsecè ad illam

illam personam, quæ simul esset Deus, & homo: quare ille homo, tunc esset Deus; & consequenter illi homini, deberetur cultus latræ, & cætera similia: Ergo etiam, illa humanitas haberet omnimodam repugnantiam, cum peccato: quia, sicut summa dignitas divina coömnicat, illi humanitati, summam excellentiam; sic & infinita sanctitas, summam excellentiam.

R E S P O N D E T U R. Personam Verbi comparari eo casu posse, vel ad naturam humanam, vel ad personam: comparata ad naturam, non communicat illi summam excellentiam: quia hæc fundatur in unione substantiali, quæ tunc non esset: comparata etiam ad illam personam, non communicaret illi ullam excellentiam: quia etiam cum illa, non unitur substantialiter. Nego etiam in forma maiorem. Distingui quoque posset illa propositio: Humanitas hæc pertinet intrinsecè ad illam personam, intrinsecitate unionis substantialis, adeoque fundantis communicationem idiomatum: Nego; intrinsecitate, quæ non sit unio substantialis, concedo.

D I C E S 3. cum Amico. Eo casu, facheret illam humanitatem suam Verbum, saltem accidentaliter: Ergo contraheret debitum, illam humanitatem, in omnibus suis actionibus, regendi. Sicut non solum habet naturale debitum animus rationalis, regendi corpus sibi unitum substantialiter; sed etiam habet debitum dominus, gubernandi suum servum, mediâ conjunctione morali, accidentaliter tantum unitum.

R E S P O N D E T U R. Sicut accidentaliter est unitum VERBUM, ita etiam accidentaliter acquirit debitum regendi; consequenter potest non regere. Nec valet paritas allata. Quia illam obligationem peculiarem in Verbo, secundum quam, actio illius humanitatis posset trahi VERO, non potest aliud fundare quidquam, nisi substantialis unio; ad quam fundandum, in moralibus, non est necesse haberi substantialiem unionem. Quòd autem ad fundandum, ut particulariter hæc operatio cœnatur esse Christi, non sufficiat aliud, nisi substantialis unio, ratio est: quia illa directio humanitatis est intransitiva, & ut supra dixi, non in alio consistens, quam consistat directio, facta à persona creata, respectu suæ naturæ; quæ directio est intransitiva, & sistens in unione sola personæ, cum natura.

A S S E R O 3. Posito, quod Subsistentia invenientia terminaret naturam humanam, mediante personam creatam, dignius sentit de sanctitate Dei, qui etiam eo casu, dicit incompossibile esse peccatum.

R A T I O, quia ostendit maiorem oppositionem sanctitatis illius, cum peccato. Et sicut lux, non tantum immediate transmissa per aërem, illuminat domum, & expellit tenebras: sed etiam mediante vitro, & crystallo; sic etiam lux

santitatis potest, mediante subsistentiâ creata, pellere tenebras peccati. Et certè, si concedatur sanctitati divinæ maxima oppositio cum peccato, & talis, qualis est inter lucem & tenebras; etiam mediatum esse divinum, erit mediatum non esse peccati; nihil autem nos revocat, à tali oppositione cum peccato, Sanctitati divinæ concedenda. Unde incompossibilitas peccati, cum illo toto, non oritur ex eo, quod debeat dici, Deus peccans; sed ex eo, quia conveniens est, ut expellatur peccatum, supposita tali.

Punctum Difficultatis 3.

De aliis Impeccabilitatem concernentibus.

Q U A R E S 1. An unio hypostatica stare possit cum fomite? Nominis fomitis duo intelliguntur. Fomes in actu primo, & per modum potentie, & Fomes in actu secundo, & quasi exercitium illius actus primi. Fomes in actu primo, nihil aliud est, nisi ipse appetitus sensitivus, inclinans ad bonum sensibile, natum præverte-re usum rationis. Fomes autem in actu secundo, est actio appetitus sensitivi, prævertens usum rationis, inclinans ad bonum sensibile. Rursus hoc ipsum prævertere rationem, dupli-citer contingere potest; vel prævertendo eam per ordinem ad objectum dissonum rationi, vel prævertendo non nisi simpliciter ad objectum sensibile. In omnibus his suppositionibus resoluvi debet difficultas.

A S S E R O 1. Non implicat, ut in natura assumpta, detur actus appetitus sensitivi, circa objectum sensibile non dissonum nature intellectuali, prævertens rationem.

R A T I O est. Tum quia potest Deus præ-determinare ad tales actum, adeoque esse causâ, illius actus, particularis: Ergo stare poterit illus actus cum unione hypostatica. Si enim potest Deus esse causa particularis, talis actus, extra unionem; poterit esse, etiam positâ unione. Tum quia, si talis actus repugnaret, repugnat vel ex ratione sua generica, vel ex ratione sua speciali, in quantum scilicet poneretur à natura rationali; sed neutrâ ex his ratione repugnat VERO; non primâ: quia alijs VERBUM non potuisset a summere naturam bruti alicuius; in illo enim actiones illæ, nec attendissent, nec attendere potuissent, ad dictamen rationis, ut-pote bruto impossibilis; non etiam ex ratione hac, quod illæ actiones fierent in natura rationali: quia nulla est oppositio cum natura rationali, si potentia, nata ponere non rationales actus, operetur secundum eam vim naturalem operandi, quam habet; sicut nulla est oppositio cum natura rationali, si calor manus calefaciat aliam manum, prævertendo imperium rationis.

Neg.

Neg. valet, si dicas: ignem non esse subjectum dominio rationis, atque adeo, si agat secundum naturam, prævertendo omne dominium rationis, nihil erit inconveniens; jam autem appetitus sensitivus est subjectus dominio rationis: Non, inquam, valet, si id dicas; nam imprimis, non est ex natura sua dissonum creature rationali, ne appetitus sensitivus illi subdatur, in ordine præcipue ad objectum non dissonum rationis; & quamvis non possit appetitus discernere, quid sit dissonum rationi, quid non? posito tamen, quod à Deo talis crearetur, qui sine discretione, ex sua natura, non nisi ad hoc objectum inclinaret, quod Deus novit non esse dissonum rationi: non appareat, quomodo ille appetitus, secundum naturam suam operans, aliunde esset dissonus rationi? Et sicut servus potest habere operationes alias, quæ servitatem non patiuntur, illasq; exercendo, nihil contrarium facit domino; sic etiam potest habere appetitus operationes, quæ subjectionem ad rationem non patiantur: easque exercendo, non faciat quidquam dissonum naturæ intellectuali.

Neg. valet si dicas ultra: quod saltē periculum habuisset Christus, ne ille appetitus, prævertendo rationem circa objecta aliqua, præverteret etiam circa objecta dissonia. Non, inquam, valet; quia quamvis Christus habeat liberam voluntatem; periculum tamen proximum non habuit, etiam peccaminofe agendi; sic & in praesenti; deinde, ab illo appetitu, nunquam, circa objecta per se dissonia rationi, prævertente usum rationis, non est majus periculum, quam à tentationibus, quales habuisse describitur Christus; & tamen, hoc non obstante, dicitur Christus tentatus.

ASSERO 2. Defacto tales actus non fuerunt in Christo. Hoc assertum est commune.

RATIO, quia est id secundum dignitatem, & exaltationem Christi.

ASSERO 3. Impossibile est, ut Christus habuerit actus appetitus sensitivi, prævertentes rationem, circa objecta dissonia rationi.

RATIO est. Tum quia id afferendo, dignius sentietur dei sanctitate, ea, quæ dicunt oppositionem cum natura rationali, longissime à se semovente. Tum quia probabilitas est, Deum, extra unionem, non posse esse causam particularem talis motus: Ergo nec supposita unione. Tum quia, ut urgebat in materia fide, ubi: An Deus possit infundere habitum erroris? etiam talia convenientia in ratione communis peccati, nempe quod sint dissonia rationi naturali: adeoque in ratione, non componibilium, cum persona divina.

DICES 1. cum Lugo. In illis actionibus, esse tantum malitiam objectivam; malitia autem objectiva, non est culpa, nec peccatum ullo modo.

RESPONDE TUR. In illis actionibus non est culpa peccati Theologici: est tamen culpa,

hoc est habetur ratio ultima objectiva ipsius culpe.

DICES 2. Potest aliquis accipere, cum merito, usuras, putando id licitum; occidere item amicum, putando hostem reipub.

RESPONDE TUR. Cùm non sit dissonum naturæ intellectuali, occidere amicum, qui putatur hostis &c. ideo antecedens non procedit contra nos.

DICES. Non repugnat, ut humanitas assumpta egrotet, & incidat in amentiam &c. Ergo etiam potest habere illos actus appetitus sensitivi.

RESPONDE TUR. Negando consequentiam; quia hæc omnia non sunt dissonia naturæ intellectuali, in tali statu.

QUÆRES 2. An unio hypothatica possitflare cum habitibus vitiis?

Illos non potuisse manere in natura assumpta, etiam de potentia absoluta, afferit Suar. & Amicus num. 41. potuisse autem illos manere, afferit Valsq. & consentit Lugo num. 53.

ASSERO 1. Habitum vitiosum, secundum quod vitiosus est, impossibile fuisse in Christo: est assertum, cui etiam consentit Lugo.

RATIO est. Quia impossibilis est in illo habitus vitiosus, in quo est impossibilis facilitas operandi vitiosè: in eo autem est impossibilis facilitas operandi vitiosè, in quo impossibilis est operatio vitiosa; facilitas enim operandi supponit, postea operari.

ASSERO 2. Habitum vitiosum materialiter acceptum, pro sola qualitate, vel ut alii volunt pro solis speciebus coordinatis, non implicare contradictionem in Christo.

RATIO est. Tum quia habitus vitiosus potest esse causa particularis Deus, non quidem ponendo, sed saltem v.g. transferendo illum à subjecto: non enim implicat contradictionem, ut v.g. habitum vitiosum Petri, Deus tollat à Petro, & uniat illum lapidi; quo cafu, Deus illius habitus erit causa particularis. Tum quia habitus vitiosus, quæ talis, non reddit creaturam ingratam Deo. Tum quia idem habitus non denominat vitiosum: nam potest aliquis habere intensos habitus vitiosos, quos vincit, & non denominari vitiosus.

RESPONDEBIS 1. Disparitatem esse; quia habitus ille positus in lapide, cùm non inveniat subjectum capax, non mirum, quod in illo, possit esse Deus ejusdem habitus causa particularis; jam autem positus in natura humana, cùm sit in subjecto capaci; sit, ut ejus causa particularis non possit esse Deus, consequenter nec Verbum.

CONTRA. Quod est incapacitas naturalis in lapide, hoc est incapacitas vitiosè agendi, proveniens ab extrinseco, in natura humana assumpta: præcipue verò, quia habitus est qualitas mortua quodammodo, nec hoc ipso redditur sub-

subjectum Deo invisum, quia est in subjecto; cùm sit etiam cum gratia.

R E S P O N D E B I S 2. Habitus concurrit in genere cause formalis; ad hocq; requirit solam unionem: Ergo si uniatur humanitati, inclinabit illam.

C O N T R A. Respondi ad hoc, in Tractatu de Habitibus; ubi dixi, concursim habitus, in genere cause formalis, non esse talē, qualis est albedinis ad constituentium album: sed illum exerceri, non nisi positā propositione objecti, & motivis, ad illud; quibus positis, voluntas illa est in actū se movendi, ad illumq; actū facilitat, inclinat, & impellit habitus, ut illum actū habeat voluntas: quod quia in Christo non dabatur, nec dari potuit; fit, ut ille habitus in Christo, ut dixi asserto primo, non potuerit habere rationem formaliter vitiosi.

D I C E S 1. Major esset Sanctitas Verbi, quæ nec materialiter acceptos habitus compati posset.

R E S P O N D E T U R. Negando quod assumitur; quia Sanctitati non repugnat, nisi habitus vitiosus, quæ talis; non verò repugnat habitus materialiter acceptus.

D I C E S 2. cum Amico. VERBUM, eo ipso, quia assumit naturam, naturali debito, illum tenet emundare, ab omni eo, quod cum ratione habet moralē oppositionem; atque adeo emundare etiam ab habitibus.

R E S P O N D E T U R. Habitus, quæ vitiosi sunt, habere moralē oppositionem cum natura intellectuali; sed non quæ qualitates sunt.

D I C E S 3. Homo tenetur hos habitus expellere à se, si possit: Ergo & VERBUM tenebitur, cùm possit.

R E S P O N D E T U R. Cum homo non possit facere, ut habitus in se non habeant rationem formaliter vitiosorum: fit ut teneatur ad illos expellendos: & sub hac formalitate, tenetur illos Verbum depellere; quia verò materialiter accepti, non dicunt ullam oppositionem cum natura rationali; fit, ut stent cum unione: & si potest Deus esse illorum causa specialis, servando illos in lapide; potest esse, etiam in natura assumpta, illorum causa specialis.

A S S E R O 3. Absolutè tamen loquendo, Habitus tales non possunt esse in Christo.

R A T I O : quia, eis illos non quæ formaliter vitiosos, sed materialiter nonnisi spectatos, sunt merē formalitates nonnisi intellectus; in re autem, illi sunt habitus dicentes essentialē ordinem ad virtutē: Ergo, si quæ vitiosi, non possunt esse in Christo, quæ qualitates non possunt esse in Christo.

Q U Ä R E S 3. An cum unione hypothistica possit stare obligatio ad paucam pro peccatis, v. g. ante assumptionem commissis?

Aliqui censent, posse manere reatum pœnae temporalis; ita Suar. Lugo: negat tamen uter-

que, posse manere in Christo reatum pœnae æternæ. Non posse autem manere in humanitate reatum, etiam pœnae temporalis, docet Vasa. & Amicus num. 59.

QUÆSTIO III.

De Libertate Christi.

P R Ä M I T T O 1. In hac materia, punctum difficultatis in hoc esse. Supponimus Christum fuisse liberum. Tum quia Isaia 53. dicitur: oblatus est, quia ipse voluit; & Christus hoc idem de se testatur Joan. 10. Habeo potestatem ponendi animam meam.. Tum quia, si Christus non est liber, non est meritus; quia meritum libertatem supponit: meritus autem est nobis, ut ex Scriptura definit Tridentinum, Scff. 6. c. 7. ubi Christum appellat causam meritioriam nostræ justificationis. Tum quia, ut argumentatur Maximus, in disputatione cum Pyrrho, apud Petavium tom. 4. lib. 9. cap. 8. num. 4. voluntatem liberam habuit Adamus: Ergo illam Christus assumere debuit: quia alias illam non curaser. Quoniam, inquit, quod non est assumptum, non est curatum. Quod ulterius idem Maximus confirmat: quia libertas humana est opus Dei in natura humana: Ergo, in illa assumenda, relinquere non debuit; quia vel opus suum damnare, vel ei salutem invidere putaretur Verbum, si illam non assumpsisset. Idem sentit Damascenus apud eundem. Ambrosius lib. 2. de fide cap. 4. & clarè Amphilius in Epist. ad Pancharium Diaconum, ubi Christum libero arbitrio prædictum dicit, & ab omni necessitate liberum. Si autem Christus est liber: quomodo impeccabilis? idque ex eo; quia Christum esse liberum, est esse indifferentem ad utrumlibet, si est indifferentes ad utrumlibet, poterat urgente obligatione agere, vel non agere bonum; si poterat non agere bonum, poterat peccare: si poterat peccare, ergo non erat impeccabilis; cuius oppositum vidimus. Unde, est hic dilemma difficultatis. Non poterat peccare Christus: Ergo non erat liber. Poterat peccare: Ergo non erat impeccabilis.

P R Ä M I T T O 2. Duplicis generis actiones præ oculis haberi, in salvanda libertate Christi, & ejus impeccabilitate. Imò actiones, quæ etiam erant illi communes, cum quacumque rationali creatura: ut non odisse Deum, colere illum: &c. 2ddactiones, quæ specialiter Christum concernebant; ut mori pro mundo.

P R Ä M I T T O 3. Plures esse modos salvandi libertatem Christi: ut videre est apud Amicum disp. 15. Scff. 3. qui recenset 11. modos. Sed horum aliqui pendent à particularibus principiis Thomistarum, alibi impugnatis. Ad particulares doctrinas descendendo, sit

DIFFI-